

A Belügyminisztérium elektronikus hírlevele az önkormányzati tisztviselők számára

2015. évi 2. szám

Önkormányzati Hírlevél – Önkormányzati Tudástár

Tartalom

JOGSZABÁLYFIGYELŐ	2
HAZAI JOGSZABÁLYVÁLTOZÁSOK	2
JOGÉRTELMEZÉS ÉS JOGALKALMAZÁS	6
TÁJÉKOZTATÓ A JEGYZŐ HATÁSKÖRÉBE TARTOZÓ BIRTOKVÉDELMI ELJÁRÁS ÚJ SZABÁLYAIRÓL	6
AZ ÚJ SZABÁLYOZÁS KIALAKÍTÁSÁNAK INDOKAI	6
A SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ SAROKPONTJAI.....	7
RÉSZLETES ELEMZÉS	8

BELÜGYI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 2/2015. (II. 3.) BM rendelet a megkülönböztető és figyelmeztető jelzést adó készülékek felszerelésének és használatának szabályairól szóló 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet, és a vízi közlekedés rendőrhatalósági igazgatásáról szóló 13/1996. (VI. 28.) BM rendelet módosításáról

A módosítás lényege: A jogszabály módosítja a megkülönböztető jelzést adó készülék felszereléséhez szükséges hatósági engedéllyel kapcsolatos szabályozást, mely érinti az önkormányzati tűzoltóságokat is.

Hatálybalépés: 2015. február 6.

Magyar Közlönyben való megjelenés:
[2015. évi 10. szám](#), (2015. február 3.)

A jogszabály száma és címe: 34/2015. (II. 27.) Korm. rendelet a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet módosításáról, valamint az egységes kormányzati ügyiratkezelő rendszerrel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról

A jogszabály lényege: A kormányrendelet módosítja a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendeletet, amely a polgármester számára határoz meg feladatokat a katasztrófavédelmi engedély iránti kérelem kiadásával kapcsolatban.

Hatálybalépés: 2015. február 28. és 2015. június 1.

Magyar Közlönyben való megjelenés:
[2015. évi 23. szám](#) (2015. február 27.)

Határidős feladat: A polgármester hirdetményt tesz közzé.

Határidő: kézhezvételt követő 15 napon belül

Gyakoriság: eseti

Határidős feladat: A polgármester a biztonsági jelentéssel kapcsolatos észrevételeit az érintett nyilvánosságtól hozzá érkezett észrevételekkel együtt a hatóság helyi szerve, valamint az üzemeltető részére megküldi.

Határidő: a közmeghallgatás időpontja előtt legalább 5 nap

Gyakoriság: eseti

Határidős feladat: A polgármester a külső védelmi tervvel kapcsolatos észrevételeit az érintett nyilvánosságtól hozzá érkezett észrevételekkel együtt a hatóság helyi szervének a megküldi.

Határidő: közzététel lezárását követő 8 napon belül

Gyakoriság: eseti

EGÉSZSÉGÜGYI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 8/2015. (I. 29.) Korm. rendelet az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet módosításáról

A jogszabály lényege: A kormányrendelet módosítja, felemeli a háziorvosi szolgáltató részére az Egészségbiztosítási Alapból fizetendő fix díj összegét.

Hatálybalépés: 2015. január 30.

Magyar Közlönyben való megjelenés:
[2015. évi. 7. szám](#), (2015. január 29.)

ÉPÍTÉSÜGYI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 5/2015. (II. 2.) MvM rendelet egyes ingatlanok műemléki védettségének megszüntetéséről

A jogszabály lényege: A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 93. § (2) bekezdés n) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Miniszterelnökséget vezető miniszter a rendeletben felsorolt műemlékek védettségének megszüntetését rendelte el.

Hatálybalépés: 2015. február 10.

Magyar Közlönyben való megjelenés:
[2015. évi. 9. szám](#), (2015. február 2.)

IGAZSÁGÜGYI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 17/2015. (II. 16.) Korm. rendelet a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról

A jogszabály lényege: A Ptk. és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény hatálybalépése, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényt érintő módosítások nyomán szükségessé vált a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról szóló 228/2009. (X. 16.) Korm. rendelet szabályainak újbóli áttekintése, azok alkalmazhatóságának megvizsgálása a hatályos jogszabályi környezetben. A jogszabállyal összefüggésben e Hírlevél további részében részletes ismertetőt mellékelünk a jogalkalmazás segítése érdekében.

Hatálybalépés: 2015. március 1.

Magyar Közlönyben való megjelenés:
[2015. évi. 16. szám](#) (2015. február 16.)

Határidős feladat: A jegyző a kérelmet és a csatolt bizonyítékokat nyilatkozattétel céljából saját kézbesítője útján vagy személyesen átadott iratként kézbesíti, vagy hivatalos iratként postai úton megküldi az ellenérdekű félnek.

Határidő: az eljárás megindulásától számított három napon belül

Gyakoriság: eseti

Határidős feladat: A birtokvédelmi eljárás lefolytatása.

Határidő: tizenöt napon belül

Gyakoriság: eseti

A jogszabály száma és címe: 2/2015. (II. 20.) IM rendelet a helyi népszavazási eljárás során a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatok végrehajtásának részletes szabályairól és a használandó nyomtatványokról

A jogszabály lényege: A miniszteri rendelet tartalmazza a települési szintű helyi népszavazással, valamint a területi szintű helyi népszavazással kapcsolatban a helyi választási irodák részletes feladatait, valamint a helyi népszavazáson használható nyomtatványok mintáit.

Hatálybalépés: 2015. március 1. és 2016. január 1.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2015. évi. 20. szám](#) (2015. február 20.)

Közművelődési ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 5/2015. (I. 22.) EMMI rendelete a közművelődési feladatellátás országos szakfelügyeletéről

A jogszabály lényege: A kultúráért felelős miniszter a közművelődési tevékenységek fejlesztése, a szakmai munka színvonalának emelése, a közművelődési közfeladat hatékonyabb ellátása, valamint az állami, önkormányzati döntések sokoldalú megalapozása érdekében közművelődési szakfelügyeletet működtet, amely kiterjed a közművelődési feladatellátásra kötelezett helyi önkormányzatok, továbbá a helyi nemzetiségi önkormányzatok, az önkormányzati társulások, a közművelődési intézmények, a közművelődési megállapodás keretében közművelődési feladatellátásban résztvevő szervezetek által és a közművelődési közösségi szintekben folytatott közművelődési tevékenységek és a területi, fővárosi közművelődési szakmai szolgáltatást nyújtó szervezetek szakfelügyeletére.

Hatálybalépés: 2015. március 8.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2015. évi. 5. szám](#) (2015. január 22.)

MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 7/2015. (II. 17.) MvM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló egyes agrár-vidékfejlesztési támogatási rendeletek módosításáról

A módosítás lényege: A miniszteri rendelet számos EMVA forrásból megvalósuló agrár-vidékfejlesztési támogatási rendeletnek a támogatások igénybevételére, elszámolására vonatkozó szabályait módosítja.

Hatálybalépés: 2015. február 17.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2015. évi. 17. szám](#) (2015. február 17.)

PÉNZÜGYI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 20/2015. (II. 17.) Korm. rendelet egyes pénzügyi és gazdasági tárgyú kormányrendeletek módosításáról

A módosítás lényege: A Kormányrendelet módosítja – többek között - az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendeletet az alapító okirat, a gazdasági szervezet működése és a kötelezettségvállalás pénzügyi ellenjegyzése tekintetében.

Hatálybalépés: 2015. február 18.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2015. évi. 17. szám](#) (2015. február 17.)

SZOCIÁLIS ÉS GYÁMÜGYI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 2/2015. (I. 14.) EMMI rendelet egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

A módosítás lényege: A miniszteri rendelet módosítja többek között a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendeletet.

Hatálybalépés: 2015. január 17. és július 1.	Magyar Közlönyben való megjelenés: 2015. évi. 1. szám (2015. január 14.)
---	---

A jogszabály száma és címe: 6/2015. (I. 28.) EMMI rendelet egyes gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

A módosítás lényege: A miniszteri rendelet módosítja többek között a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletet

Hatálybalépés: 2015. január 31. és további időpontok	Magyar Közlönyben való megjelenés: 2015. évi. 6. szám (2015. január 28.)
---	---

Határidős feladat: A bölcsőde vezetője tájékoztatást küld a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének a harmadik életévüket betöltött gyermekekről.

Határidő: minden év április 30-áig	Gyakoriság: évente
---	---------------------------

Határidős feladat: A települési önkormányzat jegyzője a bölcsőde vezetőjének tájékoztatását megküldi a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kötelező felvételt biztosító óvoda vezetőjének.

Határidő: minden év május 15-éig	Gyakoriság: évente
---	---------------------------

Határidős feladat: A családi napközi fenntartója tájékoztatást küld a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének a családi napköziben ellátott, harmadik életévüket már betöltött, de ötödik életévüket még be nem töltött gyermekekről.

Határidő: minden év április 30-áig	Gyakoriság: évente
---	---------------------------

Határidős feladat: A települési önkormányzat jegyzője a családi napközi fenntartójának tájékoztatását megküldi a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kötelező felvételt biztosító óvoda vezetőjének.

Határidő: minden év május 15-éig	Gyakoriság: évente
---	---------------------------

A jogszabály száma és címe: 24/2015. (II. 20.) Korm. rendelet a segélyezési rendszer átalakításával összefüggő módosításáról

A módosítás lényege: A segélyezési rendszer átalakításával kapcsolatban módosulnak a jegyzőre vonatkozó előírások. A kormányrendelet egyes szociális és gyermekvédelmi, gyermekjóléti tárgyú kormányrendeleteket módosít.

Hatálybalépés: 2015. március 1. és további időpontok	Magyar Közlönyben való megjelenés: 2015. évi. 20. szám (2015. február 20.)
---	---

Határidős feladat: A 2015. március 1-jét megelőzően foglalkoztatást helyettesítő támogatás kifizetése céljából igényelt összegek felhasználásáról a jegyző és a főjegyző elszámol.

Határidő: 2015. március 31.

Gyakoriság: egyszer

Határidős feladat: A 2015. március 1-jét megelőzően rendszeres szociális segély kifizetése céljából igényelt összegek felhasználásáról a jegyző és a főjegyző elszámol.

Határidő: 2015. március 31.

Gyakoriság: egyszer

A jogszabály száma és címe: 12/2015. (II. 27.) EMMI rendelet egyes szociális és gyermekvédelmi, gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeleteknek a segélyezési rendszer átalakításával összefüggő módosításáról

A módosítás lényege: A segélyezési rendszer átalakításával kapcsolatban módosulnak egyes önkormányzati segélyekre vonatkozó előírások. A miniszteri rendelet egyes szociális és gyermekvédelmi, gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeleteket módosít.

Hatálybalépés: 2015. március 1. és további időpontok

Magyar Közlönyben való megjelenés:
[2015. évi. 23. szám](#) (2015. február 27.)

Lezárva: 2015. február 28.

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Módszertani Főosztály

JOGÉRTELMEZÉS ÉS JOGALKALMAZÁS

TÁJÉKOZTATÓ A JEGYZŐ HATÁSKÖRÉBE TARTOZÓ BIRTOKVÉDELMI ELJÁRÁS ÚJ SZABÁLYAIRÓL

AZ ÚJ SZABÁLYOZÁS KIALAKÍTÁSÁNAK INDOKAI

a. Jogdogmatikai alapok

Bár a birtokvédelem jogintézménye egészen a XX. század közepéig jelentős változásokon ment keresztül, az teljesen nyilvánvaló, hogy gyökerei a magánjogba nyúlnak vissza. Ennek megfelelően a **jegyző hatáskörébe tartozó possessorius birtokvédelmi eljárás is polgári – dologi – jogi jogviszonyon alapul**. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) vonatkozó rendelkezései alapján birtokvédelmi ügyekben az eljárás a bíróság hatáskörébe tartozik, kivételes esetben (egy éven belüli birtoksértés esetén) **az eljárás gyors és hatékony lefolytatásának céljából** a Ptk. **a jegyzőt jelöli meg** a hatáskör jogosultjaként. (Megjegyzendő, hogy a Legfelsőbb Bíróság 2220/2010. számú polgári elvi határozata által is alátámasztottan e hatáskör párhuzamos a bíróságéval, hiszen a fenti feltétel teljesülése esetén sem kötelező a jegyző előtt kérni a birtokvédelmet.) E hatásköri kijelöléssel azonban a jegyző birtokvédelmi eljárása nem válik sem államigazgatási, sem önkormányzati hatósági üggyé, az magánjogi eljárás marad. Ezt támasztja alá az Alkotmánybíróság 2007-ben kiadott 120/B/2001. AB határozata is, mely szerint „*a jegyző a Ket. alkalmazásában közigazgatási hatóság ugyan, de a birtokháborítás ügyében hozott határozata nem minősül közigazgatási hatósági ügyben hozott határozatnak*”.

b. A jogszabályi környezet változása

A Ptk. és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) hatálybalépése, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényt (a továbbiakban: Ket.) érintő módosítások nyomán szükségessé vált a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról szóló 228/2009. (X. 16.) Korm. rendelet szabályainak újbóli áttekintése, azok alkalmazhatóságának megvizsgálása a hatályos jogszabályi környezetben. A Ptk. birtokvédelemre vonatkozó anyagi jogi szabályai lényegüket tekintve nem változtak a hatálybalépést, 2014. március 15-ét követően, azonban a Polgári Törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. törvényerejű rendelet birtokvédelemre vonatkozó, főként a jegyző birtokvédelmi határozatának bíróság által történő megváltoztatásával összefüggő rendelkezései felülvizsgálatra kerültek, és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvénybe (a továbbiakban: Pp.) önálló fejezet alá kerültek integrálásra. A Ket. 109. § (1a) bekezdésének 2014. január 1-ével történt módosítása, valamint a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról szóló 228/2009. (X. 16.) Korm. rendelet 2. §-ának hatályon kívül helyezése nyomán az alapeljárásban született végzéssel szembeni jogorvoslati eljárások tekintetében kialakult eltérő jogértelmezési álláspontok rávilágítottak arra, hogy egyértelmű jogi környezet kialakítása kizárólag akkor lehetséges, ha a jegyzői birtokvédelem szabályozási koncepciója magánjogi alapokból indul ki.

c. Kormányzati egyszerűsítési szándék

A Korm. rendelet megalkotásának folyamatára a fentiekén túl a Kormánynak a hatósági eljárásokra vonatkozó fokozódó egyszerűsítési szándéka is katalizátorként hatott. A jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról szóló 17/2015. Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szabályozási koncepciója e szándéknak az Államreform Bizottság felállításáról szóló 1602/2014. (XI. 4.) Korm. határozat 1. pont e) alpontjában foglalt megfogalmazásával egyértelmű korrelációt mutat. A Ket. mára rendkívül fragmentálttá és differenciálttá vált rendelkezései alkalmazásától ezért az új Korm. rendelet megalkotásánál – a reális lehetőségek figyelembe vételével – indokolt volt eltekinteni.

A SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ SAROKPONTJAI

a. Az eljárás gyorsítása

Az egy éven belüli birtoksértések esetén történő eljárás jegyzői hatáskörbe való utalásának szakmailag kizárólagosan elfogadható indoka – tekintettel arra is, hogy a jegyző jogkérdést a birtokvédelmi eljárás során nem vizsgál – **az eljárásnak a bírói eljáráshoz viszonyított gyorsasága, egyszerűsége, áttekinthetősége.**

A jegyző hatósági jogosítványainak változásával az eljárás a magánjogi jellegű anyagi jogviszonyt követve magánjogiasabb eljárássá alakul át, **az jelentősen egyszerűsödik. Az új szabályok alkalmazásával az eljárás nagymértékű gyorsulása várható, a birtokvédelem eredményessége szempontjából a lényeges intézkedések feltételei teremthetnek meg.**

b. Felelősség

Az új szabályozás alapján mind az eljáró **jegyzőre** – az eljárás keretében alkalmazott eszközök tekintetében –, mind **a felekre** – az általuk a bizonyítás érdekében megtett lépések vonatkozásában – **nagyobb felelősség** hárul a korábbi szabályozáshoz képest.

c. Önálló eljárási szabályok

A jegyző birtokvédelmi eljárása önálló eljárási szabályokat kapott, a Ket.-nek – az alapeljárás tekintetében – mindössze az adatkezelésre vonatkozó rendelkezései alkalmazását írja elő a Korm. rendelet. Az önálló eljárási szabályok megalkotását a jegyzői birtokvédelem jellege indokolta, hiszen az bár polgári jogi alapokon nyugszik, mégis a közigazgatási szervezetrendszeren belüli eljárásról van szó, a szabályokat emiatt a bíróságok által alkalmazott eljárási jogi alapokon nem volt lehetséges kialakítani.

d. Jogorvoslati rendszer

A Ptk. 5:8. § (3) bekezdése alapján a jegyző határozatával szemben közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, ellenben az a fél, aki a jegyző határozatát sérelmesnek tartja, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül a bíróságtól a másik féllel szemben indított perben kérheti a határozat megváltoztatását. Miután a birtokvédelmi alapeljárásban – a Ket. eddigi szabályaival ellentétben – **kizárólag határozati formában lehetséges a döntéshozatal**, így egyértelművé válik a jogorvoslati rendszer azzal, hogy a döntéssel – a határozattal – szembeni jogorvoslat elbírálására (a birtokvédelmi ügyben hozott határozat megváltoztatására) az illetékes **járásbíróság** jogosult.

e. Végrehajtás

A birtokvédelmi határozatban foglalt kötelezettség végrehajtására irányuló eljárás az eddigieknél is határozottabban különül el az alapeljárástól azzal, hogy a végrehajtási eljárásra vonatkozó szabályok tekintetében a Ket. rendelkezéseit hívja segítségül. Ennek oka, hogy a birtokvita alapjául szolgáló polgári jogi jogviszony alapvetően mellérendelt szerkezetű, a felek birtokvitája mellett a jegyző polgári jogi jellegű, és nem hatósági pozícióban van. A végrehajtási eljárásban a jogviszony struktúrája viszont megváltozik, a jegyző a saját határozatának kikényszerítését a birtoksértő féllel szemben viszi véghez. E jogviszony más típusú eljárási szabályozást tesz lehetővé, és ehelyütt a jegyző hatósági jellege kerül előtérbe. Emellett a végrehajtási eljárás eddigi szabályozásának megtartásának nyilvánvalóan praktikus okai is vannak.

RÉSZLETES ELEMZÉS

Az alábbi elemzésnek a Korm. rendelet egyes rendelkezéseinek nem szigorúan jogszabály-elemző, inkább a gyakorlati alkalmazás szempontjából jelentős kérdések bemutatása a célja.

a. Alapelvek

Az alapelvek egyrészt garanciális, másrészt hézagkitöltő szerepet töltenek be a különböző eljárásokban, így a jegyzői birtokvédelmi eljárásban is. A jegyzői hatáskörbe tartozó birtokvédelmi eljárás során előfordulhat, hogy valamely eljárási kérdésre vonatkozóan a Korm. rendelet nem ad részletekbe menő szabályozást. Az alapelvek közül így a gyakorlatban viszonylag könnyen konkretizálható az esélyegyenlőség, a rendeltetésszerű joggyakorlás, a szakszerűség, az egyszerűség, a költségtakarékosság és a hatékonyság követelménye.

b. Az eljárás megindítása

A Korm. rendelet felsorolja a birtokvédelmi kérelem kötelező tartalmi elemeit, amelyekre vonatkozóan a birtokvédelmet kérőnek nyilatkoznia kell; ellenkező esetben a kérelem elutasításra kerül, hiánypótlásra nincs lehetőség. E tartalmi elemek közül mindenképpen megemlítendő, hogy a birtoksértés helyére és idejére történő „utalás” annak a szándéknak tesz eleget, hogy pontatlan, de beazonosítható megjelölés miatt a kérelem ne kerüljön elutasításra. Amennyiben arra lehetőség van – például a kérelem személyesen történő benyújtása esetén –, javasolt a kérelem tartalmi elemeinek meglétét még a kérelem benyújtása alkalmával ellenőrizni, és a birtokvédelmet kérőt felhívni az esetleges javítás szükségességére. Az alcím egyik lényeges rendelkezése, hogy a bizonyítékok szolgáltatásának előírása, amely ugyan nem kötelező, de a birtokvédelmet megadó határozat kiadása érdekében feltétlenül ajánlott. A birtokvédelmet kérő olyan mennyiségű bizonyítékot csatol, amire képes, vagy amire a szándéka kiterjed. Mindezek mellett megjegyzendő, hogy bizonyíték csatolásának elmaradása önmagában nem alapozza meg a kérelem elutasítását, miután a bizonyíték nem minősül a kérelem tartalmi elemének.

A kérelem és a csatolt bizonyítékok példányszámára vonatkozó előírás a kérelem és a bizonyítékoknak az ellenérdekű fél (felek) részére történő megküldése miatt lényeges. Amennyiben a kérelmező ezen előírásnak nem tesz eleget, az eljáró ügyintéző feladata lesz a sokszorosítás. Előfordulhat, hogy olyan bizonyítékot csatol be a birtokvédelmet kérő, amelynek a másolása, sokszorosítása jelentős nehézségekbe ütközik (vagy lehetetlen, például a szomszéd egy használati tárgya, amelyet a saját telkén talált a birtokvédelmet kérő). Ilyen esetekben, az adott bizonyítékra vonatkozóan a sokszorosítás jegyzőkönyvvvel, esetleg hozzá csatolt fényképfelvétellel helyettesíthető.

c. Az eljárás

A jegyzőnek a birtokvédelmi eljárás megindulását követően a dokumentumoknak az ellenérdekű fél részére történő megküldéséről három napon belül kell gondoskodnia. Ez gyakran a jegyző által irányított hivatal adminisztrációs folyamatainak (érkeztetés, iktatás, dokumentum előkészítése, kiadmányozás, postázás) racionalizálását is maga után vonja. A határidő megtartásának megkönnyítésére a megküldésre vonatkozóan több lehetőség (saját kézbesítő, személyesen átadott irat, hivatalos irat) is rendelkezésre áll.

Az eljárás során a jegyző igény szerint minden tájékoztatást köteles megadni az eljárással kapcsolatos jogokra és kötelezettségekre vonatkozóan. Az eljárás során nem kizárólag a birtokvédelmet kérő által a kérelemben bemutatott információk és a csatolt bizonyítékok, valamint az ellenérdekű fél nyilatkozata szolgálhatnak a birtokvédelmi határozat alapjául; a felek az eljárás során bármikor tehetnek nyilatkozatot a jegyző előtt, amely nyilatkozatok bizonyítékul szolgálhatnak a birtokvédelem kérdésében hozott határozat meghozatalánál.

Az új szabályozás elkülöníti egymástól a jegyző eljárásának eljárásvezetési, bizonyítékbecslési szakaszát (a továbbiakban: bizonyítási eljárás) a mérlegelési és döntési szakasztól. Az eljárási határidő lejártát megelőző ötödik naptól (ez az eljárási határidő tizedik vagy – tolmács igénybevétele esetén – huszonötödik napja lehet) a jegyző döntésének további bizonyíték nem szolgálhat alapul.

A korábbi szabályozáshoz képest lényeges változás, hogy a jegyző döntésének – az alapeljárásban – egyetlen típusa a határozat. Ez az alapeljárásban született döntésekre vonatkozó jogorvoslati eljárást lényegesen egyszerűsíti, hiszen a Ptk. alapján a határozattal szemben közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, tehát kizárólag a Ptk. által meghatározott, a Pp. XX/A. fejezetében biztosított eljárási rend szerint van lehetőség a határozattal szembeni jogorvoslatra.

A birtokvédelmi kérelmet elbíráló határozat vagy helyt ad a kérelemnek, vagy elutasítja azt. Esetenként előfordulhat, hogy – ahogyan a korábbi eljárási szabályok alapján is lehetséges volt – a birtokvédelmi kérelemnek a jegyző csak részben ad helyt, a birtoksértést azonban természetesen ekkor is meg kell állapítani. A korábban a Ket. által biztosított egyezséget jóváhagyó határozat intézményét azonban indokolatlan fenntartani, hiszen a felek együttes meghallgatása során elhangzottakat és az arról felvett jegyzőkönyvekben foglalt információkat a jegyző bizonyítékként értékelheti, adott esetben ezen bizonyítékok alapján hozhatja meg a határozatát.

A kérelem elutasításának alapjául anyagi és eljárási jellegű okok is szolgálhatnak, e jellegtől független azonban a döntés formája és a jogorvoslat lehetősége. E körben kiemelendő az illetékfizetési kötelezettség elmulasztása miatti elutasítás. Amennyiben a birtokvédelmet kérő a kérelem benyújtásával egyidejűleg nem rója le az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) által meghatározott 3.000 Ft általános tételű eljárási illetéket, a jegyző az Itv. 73/A. §-a alapján felhívja a birtokvédelmet kérőt az illeték megfizetésére. Ha a birtokvédelmet kérő e felhívásnak sem tesz eleget, a jegyző a kérelmet elutasítja. Az Itv. 73/A. §-a szerinti, az illeték megfizetésére irányuló eljárás teljes időtartama kívül esik a birtokvédelmi eljárási határidőn, hiszen a Korm. rendelet 8. § (1) alapján az illeték lerovásáig nem indul meg az eljárási határidő.

Az új szabályozás kidolgozásakor jelentős eljárást gyorsító lehetőség rejlett abban, hogy ne a hatóságok továbbítsák az ügyeket az illetékes és hatáskörrel rendelkező jegyző felé, hanem a birtokvédelmet kérő nyújtsa be – ügyének sürgőssége függvényében – az eljárásra jogosult jegyzőhöz a kérelmet. A kívánt cél elérése érdekében a hatáskörrel nem rendelkező jegyző által a hatáskörrel rendelkező hatásgról nyújtott tájékoztatás – a kérelmet elutasító határozat indokolásában – elengedhetetlen fontosságú.

További magyarázatot igényel az, ha a birtokvédelmi kérelmet nem az arra jogosult terjeszti elő, a kérelem elutasításra kerül. E rendelkezésnek a nyilvánvalóságán kívül az a rendeltetése, hogy a képviseleti jogosultság megfelelő igazolásának elmulasztása esetén a kérelem alapján az eljárás lefolytatása ne legyen lehetséges.

A jegyző a bizonyítékok alapján történő elutasítás okának kivételével a kérelmet bármely más ok alapján bármikor elutasíthatja, eszerint tehát – amennyiben az elutasítási ok már a kérelem benyújtásakor is nyilvánvaló – a kérelmet adott esetben nem kell három napon belül megküldeni az ellenérdekű fél részére, továbbá az eljárási határidő tizedik napját sem kell a döntéssel megvárnia.

d. Az eljárási határidő, a határidő számítása

Az eljárási határidő az olyan kérelem benyújtását követő napon indul, amellyel egyidejűleg az eljárási illetéket lerótták. Ha ezt elmulasztották, az illeték lerovásának jegyző előtti igazolását követő napon indul az eljárás.

Az eljárási határidő alapesetben tizenöt nap, tolmács igénybevételének szükségessége esetén – a tolmács kirendelésével, a vele való időpont-egyeztetések lehetséges nehézségeivel számolva – harminc nap.

Nincs lehetőség az eljárás felfüggesztésére az új eljárásrend szerint. Az eljárás gyors lefolytatását akadályozó jellemzője mellett az eljárás felfüggesztésének (korábbi) feltételei a jegyzőnek a birtokállapot és a birtoksértő magatartás megállapítására irányuló tevékenysége nézőpontjából gyakorlatilag csak igen ritka esetben teljesülnek, alkalmazása egyébként is elkerülhető.

Az eljárási határidőbe kizárólag az alábbi időtartamok nem számítanak bele:

- A kérelem és a csatolt bizonyítékok egy példányának a jegyző által az ellenérdekű fél részére történő postára adásától annak kézbesítéséig; a kézbesítés elmaradása esetén (amelyet a posta kétszer kísérel meg) a levélnek a jegyzőhöz történő visszaérkezéséig (tehát a kézbesítés elmaradásáról történő tudomásszerzésig) terjedő időtartam. Saját kézbesítő útján vagy személyesen átadott irat esetén e rendelkezés nyilvánvalóan nem alkalmazandó.
- Amennyiben a kézbesítés megtörténik, az ellenérdekű fél nyilatkozatának szóban történő megtételéig vagy írásban tett nyilatkozatának a jegyzőhöz történő megérkezéséig terjedő időtartam, de legfeljebb nyolc nap.

A kézbesítés elmaradása esetén a jegyző lehetőségei figyelembevételével más úton is felveheti a kapcsolatot az ellenérdekű féllel a tényállás tisztázása érdekében.

e. Képviselet

A képviselet jogintézménye általánosságban ugyanúgy alkalmazandó a Korm. rendelet rendelkezései alapján, mint a korábbi szabályozás szerint. Lényeges különbség a képviseleti jogosultság igazolásának, valamint a meghatalmazás formai és tartalmi követelményeinek kazuisztikus jellegű szabályozásának kiiktatása. Egyes, a képviselettel kapcsolatos kérdések felmerülése esetén leginkább a szakszerűség és egyszerűség alapelve mentén lehetséges a helyes megoldás megtalálása az eljárás során.

f. Kizárás és kijelölés

A fővárosi és megyei kormányhivatal hatáskörébe tartozik az alapeljárásban a jegyző kizárásáról és másik jegyző kijelöléséről dönteni a meghatározott kizárási okok felmerülése esetén. A fővárosi és megyei kormányhivatal döntésének formája határozat, amely ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye. Az eljárás elhúzódása elleni garanciális rendelkezés, hogy amennyiben az illetékes jegyző a birtokvédelmi eljárást az eljárási határidőn belül nem folytatja le (nem hoz határozatot), a fővárosi és megyei kormányhivatal másik jegyzőt jelöl ki a birtokvédelmi eljárás lefolytatására, ezzel egyidejűleg fegyelmi eljárást kezdeményez a mulasztó jegyző ellen a polgármesternél. Az eljárás le nem folytatásáról elsősorban a birtokvédelmet kérő fél bejelentése alapján szerezhet tudomást a fővárosi és megyei kormányhivatal. Természetesen egy ilyen jellegű tudomásszerzés esetén szükséges tájékoztatást kérni az illetékes jegyzőtől az eljárás állásáról, amennyiben szükséges, az eljárás iratainak bekérésével. A kijelöléshez mindenképpen szükséges a teljes iratanyag bekérése a jegyzőtől.

g. A tényállás tisztázása

A bizonyítási eljárás során a jegyző a bizonyítékokat szabadon mérlegeli. A szabályozás alapkonceptiója szerint a bizonyítékok bemutatására a felek kötelesek, a felek által elő nem terjesztett bizonyítékok beszerzésére a jegyző nem köteles, azonban azok megismerése iránt lehetőségei figyelembe vételével intézkedhet. Hiánypótlást azonban a bizonyítékok tekintetében sem rendelhet el a jegyző. Bizonyítékokat a felek kizárólag a bizonyítási eljárás befejezéséig szolgáltathatnak a jegyző részére.

A birtokvédelmi ügyek jelentős részében, miután a jegyző a birtokállapot és a birtoksértő magatartás tényszerűségét vizsgálja, szakértő kirendelése nélkül felderíthető a tényállás. Emiatt az új eljárásrend alapján szakértő igénybevitelére – legalábbis a jegyző által kirendelt módon – nincs lehetőség. Amennyiben a felek valamelyike saját költségére szakértő véleményének beszerzése iránt intézkedik, azt a jegyző előtt bemutathatja, aki azt bizonyítékként mérlegelheti döntésének meghozatalakor.

A tényállás tisztázásának körében kell megemlíteni, hogy a birtokvédelem iránti kérelem visszavonása nem elutasítási ok, az bizonyítékul szolgálhat a jegyző döntésének meghozatalánál.

h. A helyszíni szemle

A helyszíni szemle – ahogyan a korábbi szabályozás szerinti eljárásban is – nem kötelező bizonyítási eszköz. Lényeges különbség azonban, hogy a helyszíni szemlére történő idézés – legalábbis annak elmulasztása esetére szóló szankcionálhatósággal – nem lehetséges. A helyszíni szemlét értesítéssel, előzetes egyeztetéssel vagy anélkül is megtarthatja a jegyző, hatékonysági és célszerűségi szempontok figyelembe vételével. Megemlítendő, hogy miután se a helyszíni szemléről szóló értesítésnek, se egyéb eljárási cselekményről szóló tájékoztatásnak, felhívásnak nincsen szankcionálás alapjául szolgáló joghatása, ezen értesítések, tájékoztatások, felhívások nem formális döntések formájában kerülnek kiküldésre. Miután az ingó vagy ingatlan birtokosa a szemle lefolytatását tűrni köteles, ennek biztosítására szolgál a rendőrség igénybevitelének lehetősége.

i. A meghallgatás

A felek nem csak a kérelemben, valamint a kérelem megküldését követően tehetnek nyilatkozatot, hanem a bizonyítási eljárás befejezéséig bármikor. Bár tárgyalás a szabályozásban nevesítve nincsen, annak tartására lehetőség van a felek egyidejű meghallgatásával. Meghallgatásra vagy együttes meghallgatásra történő idézés kibocsátására a jegyző nem jogosult, azon a felek önkéntes alapon jelenhetnek meg (természetesen előzetes értesítés, időpont-egyeztetés lehetséges). Az egyidejű meghallgatás alkalmával nyilván lehetséges egyezségekre törekedni – a korábbi Ket. alapú szabályokkal egyezően –, ennek sikeressége esetén azonban az egyezés nem lesz a határozat alapjául szolgáló kizárólagos bizonyíték (amely alapján egyezséget jóváhagyó határozat születik), hanem – bár kétség kívül fontos – mérlegelési szempont lesz a döntés meghozatalánál. Természetesen a felek egyidejű meghallgatásáról is kötelező a jegyzőkönyv felvétele.

A tanúvallomás tétele nem kötelező. Ennek oka, hogy a birtokvédelmi eljárás során a bizonyítékokat a felek szolgáltatják saját lehetőségeik figyelembevételével. Amennyiben a feleknek nincsen lehetőségük – akár írásban, akár szóban – önkéntes tanúvallomást bocsátani a jegyző rendelkezésére, a jegyző ennek kikényszerítésére nem rendelkezhet eszközzel.

Tanú meghallgatása iránt a felek is tehetnek indítványt (akár írásos tanúvallomást csatolhatnak, akár személyesen is megjelenhet a tanú), valamint a jegyzőnek is lehetősége van tanú meghallgatása iránt intézkedni (a szemlénél is említettek szerint idézés kibocsátása nélkül).

j. Az eljárás nyelve

Az eljárás nyelve tekintetében igen lényeges vonatkozása a tolmács (jelnyelvi tolmács) igénybevételének az, hogy a birtokvédelmi eljárás általános ügyintézési határidejétől eltérően ilyen esetekben 30 nap az ügyintézési határidő. Éppen emiatt – elkerülve az eljárás elhúzódását, valamint takarékosági szempontok alapján is – rendkívül fontos mérlegelési szerepe van a jegyzőnek: tolmács igénybevételére kizárólag akkor kerülhet sor, amikor az a nyilatkozat vagy a tanúvallomás tétele szempontjából ténylegesen szükséges.

k. A jegyzőkönyv

A jegyzőkönyv felvételének oka, annak tartalmi elemei apró eltérésekkel a korábbi szabályozásnak – a Ket. szabályainak – felelnek meg.

l. Adatkezelés és iratbetekintés

A Ket. az alapeljárásban az új szabályozás szerint kizárólag az adatkezelés tekintetében alkalmazható, amely nem kizárólag a Ket. Adatkezelés alcímében foglalt rendelkezéseit, hanem – értelemszerűen – az adatok zártan kezelésére vonatkozó szabályokat is jelenti.

m. A határozat

A határozat tartalmi elemei az új szabályozásban valójában nem térnek el a korábbiaktól. A Ket.-hez képest egyszerűbb, tömörebb, lényegretörőbb normaszöveg (például a jogorvoslatra vagy a végrehajtásra vonatkozóan) a határozatok megfogalmazása során a gyakorlatban nem jelent változást.

(Megemlítendő, hogy a normaszövegben az „eljáró szerv” megnevezés nem véletlenszerű, ennek alkalmazása esetén nem kizárólag a jegyző eljárási cselekményeire, hanem a fővárosi és megyei kormányhivatal eljárására is vonatkozik az adott rendelkezés.)

n. A határozat közlése és kézbesítése

A határozat közlésének szabályai a Korm. rendelet rendelkezései alapján hasonlóak a korábbi szabályozáshoz. A közlés – ahogyan a kérelem és a csatolt bizonyítékoknak az ellenérdekű fél részére történő megküldése – történhet hivatalos iratként postai úton, személyesen átadott iratként vagy saját kézbesítő útján. Lényeges különbség azonban a kézbesítési vélelem számításában jelentkezik, miután a hivatalos iratként postai úton közölni kívánt határozatot annak sikertelen kézbesítése esetén a határozatnak a jegyzőhöz történő visszaérkezése napján kell közölni tekinteni. Mindezek mellett – a jegyző lehetőségeinek figyelembe vételével – előnyös, ha a birtoksértést megállapító határozatot a jegyző személyesen átadott iratként vagy saját kézbesítő útján közli, miután a Ptk. rendelkezése szerint a határozatot a meghozatalától számított három napon belül kell végrehajtani.

o. A határozat kijavítása és kiegészítése

A határozat kijavítására, kiegészítésére vonatkozó rendelkezések lényegében – kisebb módosításokkal – megegyeznek a korábbi szabályozással.

p. A végrehajtás

A korábbi szabályozással megegyezően a határozat végrehajtásáról, továbbá, ha a bíróság a határozat megváltoztatása iránt indított birtokperben a keresetet elutasítja, a hasznok, károk, költségek kivételével a határozatban foglaltak végrehajtásáról a jegyző gondoskodik. A végrehajtási szabályok a korábbi szabályozással teljes mértékben egyezők, miután a Korm. rendelet a Ket. alkalmazását rendeli a végrehajtásra. Ez természetesen azt is jelenti, hogyha a Ket. végrehajtási szabályai visszautalnak a Ket. általános szabályainak alkalmazására, akkor a Ket. általános szabályai is alkalmazandók a végrehajtási eljárás keretei között. A végrehajtási eljárásban a másodfokú szerv és felügyeleti szerv továbbra is a fővárosi és megyei kormányhivatal.

q. Az eljárási költség és viselése

Az eljárási költségek köre az új birtokvédelmi eljárásban lényegesen szűkebb, mint a Ket.-ben. Fontos megerősíteni, hogy az új szabályozás szerint is – miután az Itv. birtokvédelmi eljárásra vonatkozó rendelkezései nem változtak – általános tételű eljárási illeték, azaz 3.000 Ft fizetendő az eljárás megindításához.

Az eljárási költségek viselése nem megosztható. A kérelem elutasítása esetén a birtokvédelmet kérő, a birtoksértést megállapító (tehát a kérelemnek akár csak részben helyt adó) határozat esetén a birtoksértő viseli az eljárási költségeket.

A fővárosi és megyei kormányhivatal a jegyző mulasztása esetén kijelölő határozatával – amellet, hogy fegyelmi eljárást kezdeményez – kötelezi a birtokvédelmi eljárás lefolytatására eredetileg illetékes – mulasztó – jegyzőt, hogy a kijelölt jegyző részére a birtokvédelmi határozat meghozatalát követő harminc napon belül tízezer forint összegű eljárási költségátalányt fizessen meg.

r. Záró rendelkezések

A záró rendelkezések között átmeneti rendelkezéseket nem találhatunk, emiatt a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 15. § rendelkezéseinek figyelembevétel történik az eljárás azokban az esetekben, ha a Korm. rendelet hatályba lépésekor (2015. március 1.) folyamatban lévő ügyben kell eljárni. Ez az eljárás lényegesebb jellemzőit figyelembe véve az alábbiakat jelenti:

- az eljárási határidő a régi eljárásrend szerinti 21 nap;
- a bizonyítási eljárás és a döntéshozatali szakasz még nem válik el;
- a már megkezdett eljárási cselekmények a régi eljárásrend szerint kerülnek megtartásra, lefolytatásra (pl.: helyszíni szemle, tárgyalás, ha az arra történő idézés már kibocsátásra került);
- az eljárás során – miután a döntés új eljárási cselekmény – végzés meghozatalára már nincs lehetőség, az eljárást lezáró döntés mindenképpen határozati formát igényel.

További információ: dr. Heltai Zoltán, telefon: 061/795-94-94

Összeállította: Miniszterelnökség Hatósági Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkárság

**Az Önkormányzati
Hírlevél kiadásáért
felel:**

• **Dr. Bekényi József**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Módszertani Főosztály

Szerkesztésért felel:

• **Dr. Barabás Zoltán**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Módszertani Főosztály

Szerkeszti:

• **az Önkormányzati Hírlevél
szerkesztőbizottsága**

Szerkesztőbizottság címe:

Belügyminisztérium, Önkormányzati Módszertani Főosztály 1903.
Budapest, Pf. 314.

E-mailcím:

onkormanyzati_hirlevel@bm.gov.hu

Telefon:

06 1 441 1127